

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

**ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) рівня за спеціальністю 081 – Право
освітньо-професійна програма
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 4 від 29.02.2024 року

Чернігів 2024

Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 081 – Право ОПП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Іваньков І.В. Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2024. 33 с.

Укладачі:

Іваньков Ігор Володимирович, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Сенченко Надія Миколаївна, доцент кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Селецький Олексій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ».....	4
1.1 Структура та програма навчальної дисципліни «Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»	6
1.2 Програма навчальної дисципліни	7
1.3 Самостійна робота.....	9
2 Завдання для самостійної роботи	155
Тема 1. Кримінально-виконавча політика на сучасному етапі розвитку Ошибка! За	
Тема 2. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчої системи України	16
Тема 3. Проблеми відповідності кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам Ошибка! Закладка не определена.	17
Тема 4. Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі Ошибка! Закладка не определена.	19
Тема 5. Загальна характеристика позбавлення волі як особливого інституту державного примусу. Ошибка! Закладка не определена.	20
Тема 6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних рівнів безпеки Ошибка! Закладка не определена.	21
Тема 7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення окремими категоріями засуджених.....	22
Тема 8. Теоретичні і практичні проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи України	24
Тема 9. Правове регулювання заходів заохочення та стягнення в місцях позбавлення волі.....	25
Тема 10. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації	26
3 Рекомендована література	Ошибка! Закладка не определена.
	29

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна **«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»** є вибірковою і вивчається студентами спеціальності 081 – «Право» всіх форм навчання.

Навчальна дисципліна **«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»** є вибірковою і вивчається студентами спеціальності 081 – «Право» всіх форм навчання.

Передумовою для вивчення дисципліни **«Проблеми виконання кримінальних покарань за законодавством України»** є успішне засвоєння дисциплін «Теорія держави і права», «Кримінальне право», «Кримінально-виконавче право», «Кримінологія», «Криміналістика», «Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх» та здобуті наступні результати навчання: формування комплексу юридичних компетенцій, які необхідні сучасному юристу, який розуміє та усвідомлює поняття і завдання кримінально-виконавчого права, його основні наукові категорії, норми та джерела, принципи виконання кримінальних покарань, правовий статус засуджених, система органів і установ виконання покарань, нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань, участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених, порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань, передбачених ст. 51 Кримінального кодексу України і призначених вироком суду; звільнення від відбування покарань, допомога особам, які відбули покарання, здійснення контролю і нагляду за ними, а також удосконалення вміння пошуку, обробки наукової, нормативної, історичної та довідкової інформації.

Метою викладання навчальної дисципліни **«Проблеми виконання кримінальних покарань за законодавством України»** є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, а також вмінь і навичок, пов'язаних із вирішенням теоретичних та практичних проблем, що стосуються правового регулювання відносин, що виникають у сфері виконання та відбування покарань; застосуванням набутих знань у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни **«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»** є: ознайомлення з відповідною термінологією та основними поняттями навчальної дисципліни **«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»**, побудованих на оновлених концептуальних підходах до визначення її структури та змісту; вивчення теоретичного матеріалу, поданого за модульним принципом організації навчального процесу; практичне засвоєння учбового матеріалу, набуття навичок і вмінь у застосуванні законодавства, що регламентує порядок та умови виконання і відбування кримінальних покарань; вивчення правового статусу засуджених, ув'язнених, співробітників кримінально-виконавчої системи, родичів засуджених та ув'язнених, представників релігійних конфесій, громадських та інших організацій, що приймають участь у виправленні та перевихованні засуджених.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ»

В результаті вивчення дисципліни *«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»* студент повинен

знати:

- завдання оперативно-розшукової діяльності;
- предмет, методологію, завдання навчальної дисципліни **«Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»**;
- нормативно-правові акти, що регулюють порядок та умови виконання і відбування покарань;
- проблеми створення та реалізації правових норм, що визначають функції та завдання державних органів і установ виконання покарань;
- проблеми реалізації і перспективи розвитку кримінально-виконавчої політики;
- проблеми реалізації процесу виконання кримінальних покарань;
- проблеми встановлення організаційних основ діяльності органів та установ виконання покарань;
- проблеми визначення місця кримінально-виконавчого права в системі права України;
- проблеми визначення кола суб'єктів та стадій виконання та відбування покарань;
- проблеми визначення принципів виконання покарань;
- проблеми виконання окремих видів покарань, процедур звільнення від покарання.

вміти:

- оперувати основними поняттями, які використовуються при вивченні навчальної дисципліни *«Проблеми виконання кримінальних покарань за законодавством України»*;
- на практиці застосовувати норми кримінально-виконавчого права, що регулюють відносини у сфері виконання та відбування покарань, підстави, порядок звільнення від відбування покарання, здійснення контролю та нагляду за особами, звільненими від відбування покарання та застосування інших заходів кримінально- правового характеру, розроблені наукою кримінально-виконавчого права рекомендації щодо ефективного застосування законодавства та вдосконалення правозастосування;
- вирішувати практичні ситуації, що стосуються визначеної законом процедури виконання покарань, застосування до засуджених інших заходів кримінально-правового характеру.

1.1 Структура та програма навчальної дисципліни «Проблеми виконання покарань за кримінальним законодавством України»

№ п/п	Найменування розділів і тем	Лекції	Сем.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчого права				
1.	Тема 1. Кримінально-виконавча політика на сучасному етапі розвитку	2/2	2/2	8/10
2.	Тема 2. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчої системи України	2/-	2/-	8/10
3.	Тема 3. Проблеми відповідності кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам	2/-	2/-	8/10
Всього за 1 модуль		6/2	6/2	24/30
Змістовий модуль 2. Проблеми виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі				
4.	Тема 4. Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі	2/2	2/2	8/10
Всього за 2 модуль		2/2	2/2	8/10
Змістовий модуль 3. Проблеми виконання кримінальних покарань пов'язаних з позбавленням волі				
5.	Тема 5. Загальна характеристика позбавлення волі як особливого інституту державного примусу	2/2	2/2	8/10
6.	Тема 6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних рівнів безпеки	2/-	2/-	8/10
7.	Тема 7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення окремими категоріями засуджених	2/-	2/-	8/10
Всього за 3 модуль		6/2	6/2	24/30
Змістовий модуль 4. Проблеми застосування засобів виправлення та ресоціалізації засуджених				
8.	Тема 8. Теоретичні і практичні проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи України	2/2	2/2	8/10
9.	Тема 9. Правове регулювання заходів заохочення та стягнення в місцях позбавлення волі	2/-	2/-	8/10
Всього за 4 модуль		4/2	4/2	16/20
Змістовий модуль 5. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації				
10.	Тема 10. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації	2/2	2/2	8/10
Всього за 5 модуль		2/2	2/2	8/10
Усього		20/10	20/10	80/100

1.2 Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчого права

Тема 1. Кримінально-виконавча політика на сучасному етапі розвитку

Кримінально-виконавча політика України як складова частина політики держави. Місце кримінально-виконавчої політики в політиці держави у сфері боротьби зі злочинністю, її співвідношення з кримінальною політикою. Цілі і завдання кримінально-виконавчої політики України. Вплив кримінально-виконавчої політики на кримінально-виконавче законодавство. Суб'єкти формування кримінально-виконавчої політики. Форми реалізації кримінально-виконавчої політики. Фактори, які визначають стратегію, основні напрямки формування і розвиток кримінально-виконавчої політики. Основні принципи кримінально-виконавчої політики. Стратегія та сучасні тенденції розвитку кримінально-виконавчої політики України.

Тема 2. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчої системи України

Роль та місце органів і установ виконання покарань в системі правоохоронних органів. Види органів і установ виконання покарань. Кримінально-виконавчі установи, їх відмінність від місць тримання під вартою. Апарати управління в системі органів і установ виконання покарань.

Органи держави, які виконують покарання без позбавлення волі, їх загальна характеристика.

Персонал органів і установ виконання покарань, його основні права та обов'язки. Реалізація вимог міжнародних стандартів про підвищений соціально-правовий захист персоналу органів і установ виконання покарань.

Правові засади, форми і зміст контролю органів державної влади й органів місцевого самоврядування за діяльністю органів і установ виконання покарань. Судовий контроль за діяльністю органів і установ виконання покарань. Цілі і форми відомчого контролю. Прокурорський нагляд за дотриманням законів адміністрацією органів і установ виконання покарань. Підстави і порядок здійснення громадського контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань.

Тема 3. Проблеми відповідності кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам

Поняття і класифікація міжнародних нормативно-правових актів у сфері виконання покарань і поведження із засудженими. Характеристика основних міжнародних нормативно-правових актів у сфері виконання покарань і поведження із засудженими. Реалізація міжнародно-правових актів у кримінально-виконавчому законодавстві України та у практиці виконання покарань в Україні. Правове регулювання виконання покарань в Європейських країнах.

Змістовий модуль 2. Проблеми виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Тема 4. Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Становлення та розвиток інституту пробації в зарубіжних країнах. Соціально-правова характеристика інституту пробації. Місце інституту пробації в міжнародних правових документах. Особливості національної моделі пробації. Правові основи пробації та діяльності органу пробації. Поняття, мета, принципи та завдання пробації.

Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді виправних робіт.

Змістовий модуль 3. Проблеми виконання кримінальних покарань пов'язаних з позбавленням волі.

Тема 5. Загальна характеристика позбавлення волі як особливого інституту державного примусу

Позбавлення волі як юридична форма державного примусу. Соціальна роль покарання у виді позбавлення волі. Відповідність соціально-корисних цілей покарання у виді позбавлення волі потребам суспільства. Об'єктивні можливості сучасної пенітенціарної практики. Види позбавлення волі. Зміст покарання у виді позбавлення волі. Порядок та строки призначення покарання у виді позбавлення волі. Правообмеження, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі. Установи, які виконують покарання у виді позбавлення волі та категорії осіб, які в них утримуються.

Тема 6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних рівнів безпеки

Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Категорії осіб, засуджених до позбавлення волі, що відбувають кримінальні покарання у колоніях даного виду. Правовий статус осіб, засуджених до позбавлення волі, які відбувають покарання у виправних колоніях мінімального рівня безпеки.

Виправні колонії середнього рівня безпеки. Категорії осіб, засуджених до позбавлення волі, що відбувають кримінальні покарання у колоніях даного виду. Правовий статус осіб, засуджених до позбавлення волі, які відбувають покарання у виправних колоніях середнього рівня безпеки.

Виправні колонії максимального рівня безпеки. Категорії осіб, засуджених до позбавлення волі, що відбувають кримінальні покарання у колоніях даного виду. Правовий статус осіб, засуджених до позбавлення волі, які відбувають покарання у виправних колоніях максимального рівня безпеки.

Тема 7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення окремими категоріями засуджених

Законодавче регулювання та особливості виконання покарання у виді позбавлення волі щодо засуджених жінок. Види виправних колоній в яких відбувають покарання засуджені жінки. Структурні дільниці виправних колоній в яких відбувають покарання засуджені жінки. Правовий статус засуджених жінок під час відбування покарання у виді позбавлення волі. Порядок та умови відбування покарання засудженими жінками. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок які народили дитину під час відбування покарання відповідно до ст. 83 КК України.

Правове регулювання виконання покарання у виді позбавлення волі щодо неповнолітніх. Установи виконання покарань щодо неповнолітніх. Порядок, умови та особливості відбування покарання у виховних колоніях. Правовий статус неповнолітніх. Особливості застосування основних засобів виправлення та ресоціалізації щодо неповнолітніх. Підстави та порядок переведення неповнолітніх засуджених до виправних колоній та залишення у виховній колонії.

Змістовий модуль 4. Проблеми застосування засобів виправлення та ресоціалізації засуджених

Тема 8. Теоретичні і практичні проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи України

Поняття і нормативне закріплення виправлення і ресоціалізації засуджених. Поняття і види основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених.

Режим в системі основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених, його поняття та основні функції.

Праця як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених. Правове регулювання і принципи організації праці засуджених. Форми організації праці. Умови та оплата праці засуджених, тривалість робочого часу і його облік.

Соціально-виховна робота як засіб виправлення і ресоціалізації засуджених. Задачі, форми і методи виховної роботи з засудженими.

Тема 9. Правове регулювання заходів заохочення та стягнення в місцях позбавлення волі

Правова природа заходів заохочення, їх місце в системі заходів переконання. Класифікація заходів заохочення. Правове регулювання і порядок застосування заходів заохочення. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення, їх компетенція. Шляхи вдосконалення заходів заохочення і практики їх застосування.

Поняття дисциплінарної відповідальності засуджених. Система заходів стягнення, що застосовується до засуджених. Правове регулювання і порядок застосування заходів стягнення. Компетенція посадових осіб, які мають право застосовувати заходи стягнення. Підстави застосування матеріальної відповідальності. Види та розмір матеріальної відповідальності.

Змістовий модуль 5. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації

Тема 10. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації

Правові підстави і види звільнення засуджених від відбування покарання. Порядок звільнення від відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк (після закінчення строку покарання, за амністією, помилуванням, умовно-достроковим звільненням, за тяжкою хворобою та ін.).

Соціально-правова та психологічна підготовка осіб, звільнених від відбування покарання.

Допомога засудженим, звільненим від відбування покарання, у трудовому і побутовому улаштуванні.

Правова природа та підстави встановлення адміністративного нагляду в місцях позбавлення волі.

Правові підстави і порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

1.3 САМОСТІЙНА РОБОТА

Загальні підходи до методики самостійної роботи студента та її здійснення.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність та навчання студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Важливу роль у вивченні навчальної дисципліни відіграють раціональні засоби: методи організації самостійної роботи, умови праці, режим дня, техніка праці та ін. Під час вивчення навчальної дисципліни виокремлюють такі види самостійного учіння студента:

- активність у семінарських заняттях, виконанні практичних і лабораторних робіт;
- відпрацювання тем лекцій та семінарських занять, виконання практичних і лабораторних робіт студентами заочної форми навчання (ЗФН);
- підготовка і написання курсових та кваліфікаційних робіт;
- підготовка до модульного контролю та іспитів;
- робота з літературою та ін.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань;
- здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань;
- самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчити студентів самостійно працювати над літературою;
- творчо сприймати навчальний матеріал і його осмислювати;
- набути навички щоденної самостійної роботи в одержанні та узагальненні знань, вмінь та інші.

На самостійну роботу можуть виноситись:

- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття;
- підбірка контрольних завдань, запитань, тестів для самоперевірки;
- перелік літератури;
- частина теоретичного матеріалу;
- окремі практичні роботи, що не потребують безпосереднього викладача тощо.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);

– методичні матеріали виконання самостійної роботи студентами.

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. При використанні студентами складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації передбачається можливість отримання необхідної документації або допомоги з боку викладача.

Залежно від особливостей дисциплін викладач може видавати студентам різні види завдань самостійної роботи:

– переробка інформації отриманої безпосередньо на обов'язкових навчальних заняттях;

– робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;

– самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;

– робота з довідковою літературою;

– написання рефератів, повідомлень;

– творчі завдання (доповіді, проекти, есе, огляди тощо); виконання підготовчої роботи до лабораторних та практичних занять;

– виконання індивідуальних графічних, розрахункових завдань;

– виконання курсових робіт (проектів);

– підготовка письмових відповідей на проблемні питання;

– підбір власної бібліотеки з основних напрямів наступної фахової діяльності.

Викладач не обмежується в виборі інших завдань до самостійної роботи при відповідності змісту завдання робочій навчальній програмі дисципліни.

Організація контрольних заходів самостійної роботи студентів

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль знань студентів.

Поточний контроль є органічною частиною навчального процесу і проводиться під час лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять.

Форми поточного контролю:

– усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей студентів (5 -10 хв.);

– письмове фронтальне опитування студентів на початку чи в кінці лекції (5-хв). Відповіді перевіряються і оцінюються викладачем у поза аудиторний час. Бажано, щоб контрольні питання були заздалегідь підготовлені на окремих аркушах, на яких студенти пишуть відповіді;

– фронтальний без машинний стандартизований контроль знань студентів за кількома темами, винесеними на самостійну роботу (5-10хв). Проводиться на початку семінарських, практичних чи лабораторних занять;

– перевірка домашніх завдань;

– перевірка набутих вмінь на практичних, лабораторних заняттях;

– тестова перевірка знань студентів;

– інші форми.

Виконання деяких завдань самостійної роботи студентів може контролюватись при проведенні лабораторних та практичних занять, при проведенні семінарів (деякі питання семінару можуть стосуватися тем, які частково або повністю пророблялись самостійно), викладач може передбачити проведення семінару повністю за темами самостійної роботи.

При модульній системі навчання теми самостійної роботи входять у модуль. Контролюються після закінчення логічно завершеної частини лекцій та інших видів занять з певної дисципліни і їх результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентами у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні навчальних занять.

Контроль за опрацюванням навчального матеріалу, винесеного на самостійну роботу проводиться викладачем на заняттях, в поза аудиторний час за двобальною (“зараховано” або “не зараховано”) або за впровадженою шкалою в навчальному закладі. Консультації та поточний контроль викладачі можуть проводити згідно з розкладом додаткових занять.

Результати поточного контролю за самостійну роботу студентів фіксуються в журналі обліку навчальних занять групи на окремій сторінці за відповідну тему.

Орієнтовні рекомендації щодо роботи студентів з літературою

Опрацювання матеріалу потрібно починати з прочитання всього тексту, параграфу, дотримуватись таких правил:

- зосередитись на тому, що читаєш;
- виділити саму суттєвість прочитаного, відкидаючи дрібниці;
- зрозуміти думку автора чітко і ясно і це допоможе виробити чітку і власну думку;
- мислити послідовно і обережно;
- уявити ясно те, що читаєш.

У процесі роботи над темою тлумачення незнайомих слів і спеціальних термінів знаходити в словнику іншомовних слів і у спеціальних довідниках з професії. Незрозумілі місця, фрази, вирази перечитувати декілька раз, щоб зрозуміти їхній смисл. У тексті зустрічаються окремі слова, фрази, або цілі речення, що виділені курсивом, жирним шрифтом, або набрані в розрядку. Це свідчить про акцент автора на основному.

Після прочитання тексту необхідно: виділити головну думку автора; виділити основні питання тексту від другорядних; усвідомити зв'язок між теоретичними положеннями і життям (практикою); закріпити прочитане у свідомості; пов'язати нові знання з попередніми у даній галузі; перейти до заключного етапу засвоєння і опрацювання -записам.

Записи необхідно починати з назви теми та посібника, прізвища автора, року видання та назви видавництва. Якщо це журнал, то рік і номер видання, заголовок статті. Після чого скласти план, тобто короткий перелік основних

питань тексту в логічній послідовності теми. Складання плану або тез логічно закінченого по смислового змісту уривка тексту сприяє кращому розумінню його. План може бути простий або розгорнутий, тобто більш поглиблений, особливо при опрацюванні додаткової літератури за даною темою. Після складання плану необхідно перейти до тестування записів. Записи необхідно вести розбірливо і чітко. Вони можуть бути короткі або розгорнуті залежно від рівня знань студента, багатства його літературної і професійно лексички, навичок самостійної роботи з книгою. По мірі клопіткої і систематичної праці, записи повинні носити тезисний характер і бути логічно послідовними. Для зручності користування записами необхідно залишати поля для заміток і вільні рядки для доповнень. Записи не повинні бути одноманітними. В них необхідно виділяти важливі місця, головні слова, які акцентуються різним шрифтом або різним кольором шрифтів, підкреслюванням, замітками на полях, рамками, стовпчиками тощо.

Розрахунок годин для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	Тема 1. Кримінально-виконавча політика на сучасному етапі розвитку	8/10
2	Тема 2. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчої системи України	8/10
3	Тема 3. Проблеми відповідності кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам	8/10
4	Тема 4. Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі	8/10
5	Тема 5. Загальна характеристика позбавлення волі як особливого інституту державного примусу	8/10
6	Тема 6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних рівнів безпеки	8/10
7	Тема 7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення окремими категоріями засуджених	8/10
8	Тема 8. Теоретичні і практичні проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи України	8/10
9	Тема 9. Правове регулювання заходів заохочення та стягнення в місцях позбавлення волі	8/10
10	Тема 10. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації	8/10
	Разом	80/100

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчого права

Тема 1. Кримінально-виконавча політика на сучасному етапі розвитку

Питання для самостійного опрацювання

1. Правомірність застосування оперативно-технічних засобів оперативними підрозділами в здійсненні оперативно-розшукової діяльності.
2. Поняття кримінально-виконавчої політики держави.
3. Система кримінально-виконавчої політики держави.
4. Завдання кримінально-виконавчої політики держави.
5. Суб'єкти кримінально-виконавчої політики держави.
6. Роль і місце кримінально-виконавчої політики держави у каральній політиці держави.
7. Предмет кримінально-виконавчого права України.
8. Система кримінально-виконавчого права України.
9. Методи кримінально-виконавчого права України.
10. Принципи кримінально-виконавчого права України.
11. Система кримінально-виконавчого права законодавства України.
12. Мета кримінально-виконавчого законодавства України.
13. Завдання кримінально-виконавчого законодавства України.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим) як основний засіб виправлення та ресоціалізації засуджених.
2. Суспільно корисна праця як основний засіб виправлення та ресоціалізації засуджених.
3. Соціально-виховна робота як основний засіб виправлення та ресоціалізації засуджених.
4. Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання як основний засіб виправлення та ресоціалізації засуджених.
5. Проблеми розвитку кримінально-виконавчого права України.
6. Реформування кримінально-виконавчої системи в незалежній Україні.

Б. Питання для самоконтролю

1. Метод кримінально-виконавчого права.
2. Місце кримінально-виконавчого права в системі права України.
3. Поняття кримінально-виконавчих правовідносин.
4. Види та структура норм кримінально – виконавчого права України.
5. Джерела кримінально-виконавчого законодавства України/

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.
2. Виконати тестові завдання.
3. Вирішити ситуаційні задачі.

Тема 2. Теоретичні проблеми кримінально-виконавчої системи України

Питання для самостійного опрацювання

1. Актуальні питання модернізації кримінально-виконавчої системи України.
2. Реформування кримінально-виконавчої системи України у контексті європейського вибору.
3. Забезпечення конституційного права засуджених на охорону здоров'я: основні проблеми та можливі шляхи їх вирішення
4. Актуальні питання встановлення адміністративного нагляду за особами, звільненими з установ виконання покарань, які розташовані на тимчасово окупованій території України
5. Особливості застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання відповідно до кримінального та кримінально-виконавчого законодавства України.
6. Регулювання диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк.
7. Права і свободи людини - підґрунтя запровадження системи пробації в Україні.
8. Контроль у структурі механізму реалізації кримінально- виконавчої політики.
9. Питання співвідношення принципів рівності засуджених перед законом і диференціації та індивідуалізації виконання покарань у кримінально-виконавчому законодавстві України.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Вирішення проблеми прав засуджених у контексті карально-ресоціалізаційної політики України.
2. Новели кримінально-виконавчого законодавства щодо прав засуджених до позбавлення волі
3. Праця засуджених: право чи обов'язок?
4. Еволюція застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання у вітчизняній пенітенціарній системі.
5. Новели кримінально-виконавчого законодавства щодо прав засуджених до позбавлення волі
6. Праця засуджених: право чи обов'язок?
1. Еволюція застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання у вітчизняній пенітенціарній системі.

Б. Питання для самоконтролю

1. Сучасні тенденції розвитку кримінально-виконавчої системи України.
2. Сучасні тенденції розвитку кримінально-виконавчої системи України.
3. До питання визначення поняття «правовий статус засудженого».
4. Кримінально-виконавче врегулювання порядку організації праці засуджених до позбавлення волі

5. Вдосконалення кримінально-виконавчого законодавства щодо застосування до засуджених заходів заохочення і стягнення.

6. Місце освіти у процесі виконання кримінальних покарань.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.

2. Виконати тестові завдання.

3. Вирішити ситуаційні задачі.

Тема 3. Проблеми відповідності кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам

Питання для самостійного опрацювання

1. Актуальні питання модернізації кримінально-виконавчої системи України.
2. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Загальній декларації прав людини 1948 року;
3. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Міжнародному пакту про економічні, соціальні і культурні права 1976 р.;
4. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Міжнародному пакту про громадянські та політичні права 1976 р.
5. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Женевської конвенції 1949 року, яка передбачає захист військовополонених.
6. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання 1987 р.
7. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Мінімальним стандартним правилам поводження з ув'язненими ООН (Правила Мандели). 2015 р.
8. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Правилам ООН щодо поводження з жінками-ув'язненими і заходів покарання для жінок-правопорушниць, не пов'язаних з позбавленням волі (Бангкокським правилам) 2010 р.
9. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Керівним принципам ООН для попередження злочинності серед неповнолітніх (Ер-Рядским керівним принципи) 1990 р.
10. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Мінімальним стандартним правилам ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 1985 р.
11. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Правилам ООН, що стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі (Гаванським правилам) 1990 р.
12. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Європейській Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950

- р.
13. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Європейській Конвенції
 14. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України проти катувань або таких, що принижують гідність, видів поведження та покарання 1984 р.
 15. Відповідність кримінально-виконавчого законодавства України Рекомендації Res (2006) 2 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи, що стосується Європейських пенітенціарних тюремних правил (затвердженій Комітетом Міністрів 11 січня 2006 р. на 952-му засіданні заступників міністрів), переглянуті та доповненій комітетом міністрів 1 липня 2020 р. на 1380-м засіданні заступників міністрів.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Еволюція розвитку Мінімальним стандартним правилам поведження з ув'язненими ООН (Правила Мандели). 2015 р.
2. Еволюція розвитку Рекомендації Res (2006) 2 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи, що стосується Європейських пенітенціарних тюремних правил (затвердженій Комітетом Міністрів 11 січня 2006 р. на 952-му засіданні заступників міністрів), переглянуті та доповненій комітетом міністрів 1 липня 2020 р. на 1380-м засіданні заступників міністрів.
3. Філософія, мета та зміст Правил ООН щодо поведження з жінками-ув'язненими і заходів покарання для жінок-правопорушниць, не пов'язаних з позбавленням волі (Бангкокських правил) 2010 р.
4. Філософія, мета та зміст Керівних принципів ООН для попередження злочинності серед неповнолітніх (Ер-Рядських керівних принципів) 1990 р.
5. Філософія, мета та зміст Мінімальних стандартних правил ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінських правил) 1985 р.
6. Філософія, мета та зміст Правил ООН, що стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі (Гаванських правил) 1990 р.

Б. Питання для самоконтролю

1. Поняття та функції міжнародно-правових стандартів прав людини.
2. Загальні міжнародно-правові акти у галузі прав ув'язнених.
3. Спеціальні міжнародно-правові акти у галузі прав ув'язнених.
4. Поняття міжнародно-правових стандартів прав національних етнічних, релігійних і мовних меншин.
5. Міжнародно-правовий захист ув'язнених жінок.
6. Міжнародно-правовий захист ув'язнених дітей.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.
2. Виконати тестові завдання.
3. Вирішити ситуаційні задачі.

Змістовий модуль 2. Проблеми виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Тема 4. Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Питання для самостійного опрацювання

1. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді виправних робіт.
2. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді громадських робіт.
3. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді арешту.
4. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді обмеження волі.
5. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді штрафу.
6. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді конфіскації майна.
7. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
8. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Виконання покарання у виді арешту: сучасні проблеми організації та правового регулювання.
2. Виконання покарання у виді обмеження волі: сучасні проблеми організації та правового регулювання.
3. Виконання покарання у виді штрафу: сучасні проблеми правового регулювання.
4. Виконання покарання у виді конфіскації майна: сучасні проблеми правового регулювання.

Б. Питання для самоконтролю

1. Правовий статус засуджених до покарання у виді виправних робіт.
2. Правовий статус засуджених до покарання у виді громадських робіт.
3. Правовий статус засуджених до покарання у виді арешту.
4. Правовий статус засуджених до у виді обмеження волі.
5. Правовий статус засуджених до покарання у виді штрафу.
6. Правовий статус засуджених до покарання у виді конфіскації майна.
7. Правовий статус засуджених до покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
8. Правовий статус засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.
2. Виконати тестові завдання.
3. Вирішити ситуаційні задачі.

Змістовий модуль 3. Проблеми виконання кримінальних покарань пов'язаних з позбавленням волі.

Тема 5. Загальна характеристика позбавлення волі як особливого інституту державного примусу.

Питання для самостійного опрацювання

1. Проблеми правового регулювання і порядку виконання покарання у виді виправних робіт.
2. Проблеми правового регулювання покарання у виді позбавлення волі на певний строк та у виді довічного позбавлення волі.
3. Проблеми порядку виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк та у виді довічного позбавлення волі.
4. Особливості визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії.
5. Особливості направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання.
6. Особливості прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних і виховних колоній.
7. Проблеми визначення правового статусу засуджених до позбавлення волі.
8. Особливості медико-санітарного забезпечення засуджених до позбавлення волі.
9. Особливості залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно корисної праці.
10. Особливості загальноосвітнього і професійно-технічного навчання засуджених до позбавлення волі.
11. Особливості проведення богослужіння і релігійних обрядів в установах виконання покарань.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк та у виді довічного позбавлення волі: сучасні проблеми правового регулювання.
2. Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк та у виді довічного позбавлення волі: сучасні проблеми організації.
3. Вимоги міжнародних документів щодо умов тримання засуджених в установах виконання покарань.
4. Вимоги міжнародних документів щодо визначення правового статусу засуджених до позбавлення волі.
5. Вимоги міжнародних документів щодо медико-санітарного

забезпечення засуджених до позбавлення волі.

6. Вимоги міжнародних документів щодо залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно корисної праці.

7. Заходи безпеки, що застосовується персоналом при спілкуванні з засудженими до позбавлення волі.

Б. Питання для самоконтролю

1. Правовий статус засуджених до покарання у виді виправних робіт.

2. Правовий статус засуджених до покарання у виді громадських робіт.

3. Правовий статус засуджених до покарання у виді арешту.

4. Правовий статус засуджених до у виді обмеження волі.

5. Правовий статус засуджених до покарання у виді штрафу.

6. Правовий статус засуджених до покарання у виді конфіскації майна.

7. Правовий статус засуджених до покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

8. Правовий статус засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.

2. Виконати тестові завдання.

3. Вирішити ситуаційні задачі.

Тема 6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях різних рівнів безпеки

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття установ виконання покарань, їх основне соціальне призначення, завдання і місце в системі органів, що ведуть боротьбу зі злочинністю.

2. Принципи діяльності, структура, компетенція та підпорядкованість установ виконання покарань.

3. Установи виконання покарання: арештні дома; кримінально-виконавчі установи відкритого типу (виправні центри) та закритого типу (виправні колонії), виховні колонії, слідчі ізолятори у випадках, передбачених кримінально-виконавчим законодавством.

4. Виправні колонії, їх види, основне призначення і правове становище.

5. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях мінімального рівня безпеки та категорії осіб, що містяться в них.

6. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях середнього рівня безпеки та категорії осіб, що містяться в них.

7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі в колоніях максимального рівня безпеки та категорії осіб, що містяться в них.

8. Слідчі ізолятори, як вид виправної установи.

9. Взаємодія установ і органів виконання покарань з органами, які ведуть розслідування, судами, слідчими ізоляторами, прокуратурою, органами Служби безпеки України, підрозділами Національної поліції та іншими

органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

10. Значення і поняття контролю за діяльністю установ виконання покарань.

11. Види і зміст контролю за діяльністю установ виконання покарань.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Вимоги міжнародних документів до порядку та умов тримання засуджених та ув'язнених в слідчих ізоляторах.

2. Особливості правового статусу засуджених, які відбувають покарання у виправних колоніях мінімального рівня безпеки.

3. Особливості правового статусу засуджених, які відбувають покарання у виправних колоніях середнього рівня безпеки.

4. Особливості правового статусу засуджених, які відбувають покарання у виправних колоніях максимального рівня безпеки.

5. Особливості умов відбування покарання у дільниці карантину, діагностики і розподілу.

6. Особливості умов відбування покарання в дільниці ресоціалізації.

7. Особливості умов відбування покарання в дільниці соціальної реабілітації.

8. Особливості умов відбування покарання в дільниці посиленого контролю.

Б. Питання для самоконтролю

1. Поняття, зміст та основні вимоги режиму у колоніях.

2. Система нормативних актів, що регулюють режим.

3. Способи забезпечення та функції режиму відбування покарання у виправних установах (каральна, виховна, профілактична (контрольна) і забезпечення).

4. Система засобів забезпечення режиму відбування покарання.

5. Організація і порядок здійснення нагляду за засудженими у виправних установах.

6. Технічні засоби нагляду і контролю.

7. Оперативно-розшукова діяльність у виправних установах.

8. Режим особливих умов у виправних установах.

9. Заходи безпеки і підстави їх застосування.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.

2. Виконати тестові завдання.

3. Вирішити ситуаційні задачі.

Тема 7. Особливості відбування покарання у виді позбавлення окремими категоріями засуджених

Питання для самостійного опрацювання

1. Особливості відбування покарання засудженими вагітними жінками,

матерями-годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років.

2. Особливості проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.

3. Особливості правового статусу засуджених жінок, вагітних жінок, матерів-годувальниць і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

4. Відповідність умов відбування покарання у виді позбавлення засудженими-жінками в Україні рекомендаціям міжнародних стандартів щодо поводження з цією категорією ув'язнених.

5. Особливості відбування покарання у виховних колоніях.

6. Особливості застосування заходів заохочення до неповнолітніх.

7. Особливості застосування заходів стягнення до неповнолітніх засуджених.

8. Специфіка процесу переведення засуджених із виховної колонії до виправної колонії після досягнення 18 років.

9. Особливості залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли 18 років.

10. Особливості участі громадськості у виправленні і ресоціалізації неповнолітніх засуджених.

11. Проблеми підготовки неповнолітніх засуджених до звільнення з виховних колоній та взаємодії виховних установ, піклувальних рад, органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій щодо підготовки і звільнення неповнолітніх засуджених.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Вимоги міжнародних документів до порядку та умов тримання неповнолітніх засуджених та ув'язнених в слідчих ізоляторах.

2. Вимоги міжнародних документів до порядку та умов тримання засуджених та ув'язнених жінок в слідчих ізоляторах.

3. Методики оцінки ризику вчинення нового кримінального правопорушення засудженими жінками: міжнародні підходи та національна практика.

4. Методики оцінки ризику вчинення кримінального правопорушення неповнолітніми засудженими: міжнародні підходи та національна практика.

5. Служба пробації та її роль у запобіганні рецидиву злочинності жінок.

6. Служба пробації та її роль у запобіганні рецидиву злочинності неповнолітніх.

7. Проблемні моменти застосування покарання у виді позбавлення волі до жінок.

8. Проблемні моменти застосування покарання у виді позбавлення волі до неповнолітніх.

9. Шляхи забезпечення прав дитини в умовах ізоляції від суспільства.

Б. Питання для самоконтролю

1. Особливі потреби засуджених жінок та специфіка їх підготовки до звільнення і повернення до суспільства.

2. Захист прав дитини в системах кримінального правосуддя.
3. Правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі.
4. Деякі аспекти національного законодавства щодо порядку виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених неповнолітніх.
5. Соціальна адаптація неповнолітніх, які відбули покарання: сучасний стан та шляхи удосконалення цього процесу.
6. Положення малолітніх та неповнолітніх у місцях примусового позбавлення волі – світова практика та українські реалії.
7. Деякі аспекти національного законодавства щодо порядку виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно неповнолітніх засуджених.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.
2. Виконати тестові завдання.
3. Вирішити ситуаційні задачі.

Змістовий модуль 4. Проблеми застосування засобів виправлення та ресоціалізації засуджених

Тема 8. Теоретичні і практичні проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених на сучасному етапі розвитку кримінально-виконавчої системи України

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття виправлення засудженого.
2. Поняття ресоціалізації засудженого та його взаємозв'язок з виправленням.
3. Сучасне розуміння термінів «виправлення» та «ресоціалізації» у міжнародних стандартах поводження із ув'язненими.
4. Встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим) як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.
5. Пробація як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.
6. Суспільно корисна праця як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.
7. Соціально-виховна робота як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.
8. Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.
9. Громадський вплив як основний засіб виправлення і ресоціалізації засуджених.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Вимоги міжнародних стандартів поводження із ув'язненими щодо врахування виду покарання при визначенні ступеню безпеки засуджених та їх відповідність діючому законодавству України.

2. Вимоги міжнародних стандартів поведінки із ув'язненими щодо врахування особистості засудженого при визначенні ступеню його безпеки та їх відповідність діючому законодавству України.

3. Вимоги міжнародних стандартів поведінки із ув'язненими щодо врахування характеру і мотивів вчиненого кримінального правопорушення при визначенні ступеню безпеки засуджених та їх відповідність діючому законодавству України.

4. Вимоги міжнародних стандартів поведінки із ув'язненими щодо врахування поведінки засудженого під час відбування покарання при визначенні ступеню його безпеки та їх відповідність діючому законодавству України.

Б. Питання для самоконтролю

1. Поняття і нормативне закріплення виправлення і ресоціалізації засуджених.

2. Поняття і види основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених.

3. Режим в системі основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених, його поняття та основні функції.

4. Правове регулювання і принципи організації праці засуджених.

5. Задачі, форми і методи виховної роботи з засудженими.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.

2. Виконати тестові завдання.

3. Вирішити ситуаційні задачі.

Тема 9. Правове регулювання заходів заохочення та стягнення в місцях позбавлення волі

Питання для самостійного опрацювання

1. Поняття заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі.

2. Класифікація заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі.

3. Правове регулювання і порядок застосування заходів заохочення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі.

4. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі, їх компетенція.

5. Поняття, правові підстави та порядок застосування умовно-дострокового звільнення засуджених до позбавлення волі та заміни невідбутої частини покарання більш м'яким.

6. Поняття дисциплінарної відповідальності засуджених до позбавлення волі.

7. Система заходів стягнення, що застосовується до засуджених до позбавлення волі.

8. Правове регулювання і порядок застосування заходів стягнення, що застосовуються до засуджених до позбавлення волі.

9. Компетенція посадових осіб, які мають право застосовувати заходи стягнення до засуджених до позбавлення волі.

10. Поняття злісного порушення встановленого порядку відбування покарання.

11. Поняття матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі.

12. Підстави застосування матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі.

13. Види та розмір матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі.

14. Порядок відшкодування збитків заподіяних засудженими засуджених до позбавлення волі. під час відбування покарання.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Правова природа заходів заохочення, їх місце в системі заходів переконання.

2. Умови ефективності застосування заходів заохочення.

3. Шляхи вдосконалення заходів заохочення і практики їх застосування.

4. Наслідки визнання засудженого злісним порушником встановленого порядку відбування покарання.

5. Б. Питання для самоконтролю

6. Заходи заохочення, що застосовуються до жінок, засуджених до позбавлення волі.

7. Заходи стягнення, що застосовуються до жінок.

8. Заходи заохочення, що застосовуються до неповнолітніх, засуджених до позбавлення волі.

9. Заходи стягнення, що застосовуються до неповнолітніх, засуджених до позбавлення волі.

10. Заходи заохочення, що застосовуються до засуджених до довічного позбавлення волі.

11. Заходи стягнення, що застосовуються до засуджених до довічного позбавлення волі.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.

2. Виконати тестові завдання.

3. Вирішити ситуаційні задачі.

Змістовий модуль 5. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації

Тема 10. Актуальні проблеми підготовки засуджених до звільнення від відбування покарання та їх соціальної адаптації

Питання для самостійного опрацювання

1. Підстави звільнення засуджених від відбування покарання.
2. Порядок звільнення засуджених від відбування покарання.
3. Правовий статус осіб, які відбули покарання.
4. Порядок дострокового звільнення від відбування покарання.
5. Надання допомоги особам, звільненим з місць відбування покарання.
6. Громадський контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.
7. Встановлення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі.
8. Організація працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі, в умовах ринкових відносин.
9. Система методів переорієнтації злочинної поведінки засуджених у соціально корисну поведінку.
10. Форми організації роботи по ресоціалізації засуджених і підготовці їх до звільнення.
11. Структура інституту постпенітенціарного впливу на засуджених.
12. Система підготовки засуджених до життя в умовах свободи.

Творчо-аналітичне завдання:

А. Теми індивідуальних робіт:

1. Зарубіжний досвід трудового і побутового влаштування осіб, які звільняються з місць позбавлення волі.
2. Зарубіжний досвід соціальної адаптації осіб, які звільняються з місць позбавлення волі.
3. Зарубіжний досвід державного та громадського контролю за особами, звільненими з місць позбавлення волі.
4. Проблеми соціальної адаптації осіб, що умовно-достроково звільняються з місць позбавлення волі.

Б. Питання для самоконтролю

1. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання після відбуття строку покарання, призначеного вироком суду.
2. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання на підставі Закону України про амністію.
3. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання на підставі акту про помилування.
4. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання на підставі скасування вироку суду і закриття кримінальної справи.
5. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання на підставі закінчення строків давності виконання обвинувального вироку.
6. Особливості умовно-дострокового звільнення від відбування покарання.
7. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання на підставі хвороби.

8. Особливості звільнення засуджених від відбуття покарання за іншими підставами, передбаченими законом.

В. План до самостійної роботи

1. Скласти термінологічний словник основних термінів та понять до теми.
2. Виконати тестові завдання.
3. Вирішити ситуаційні задачі.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

2. Декларація про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1975 р. № 3452 (XXX). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_084#Text (дата звернення: 21.10.2023).

3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 р. № 39/46. Ратифікована: Указ Президії Верховної Ради УРСР від 26.01.87 р. № 3484-11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text (дата звернення: 21.10.2023).

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). Дата підписання: 04.11.1950 р. Дата ратифікації Україною: 17.07.1997 р. Дата набрання чинності для України: 11.09.1997 р. Редакція від 01.08.2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text (дата звернення: 21.10.2023).

5. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню: Страсбург, 26 листопада 1987 р. Ратифікація від 24.01.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text (дата звернення: 21.10.2023).

6. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй щодо поводження з ув'язненими (Правила Нельсона Манделі): Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 2015 р. № 70/175. URL: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/SMRbrochures/UN_Standard_Minimum_Rules_for_the_Treatment_of_Prisoners_the_Nelson_Mandela_Rules-R.pdf (дата звернення 21.10.2023).

7. Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules. Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006, at the 952nd meeting of the Ministers' Deputies and revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020 at the 1380th meeting of the Ministers' Deputies. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016809ee581 (дата звернення: 21.10.2023).

8. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку: затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 р. № 34/169. URL: http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/PS_05__4_2_001.pdf (дата звернення: 11.10. 2019).

9. Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі: Резолюція 43/173 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1988 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_206#Text (дата звернення: 21.10.2023).

10. . Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами щодо підтримки правопорядку: прийняті 7 вересня 1990р. 8-м Конгресом ООН щодо попередження злочинності та поведження з правопорушниками.. URL: <http://www.hri.ru/docs/?content=doc&id=53> (дата звернення: 21.10.2023).

11. Рекомендація № R (2012) 5 Комітету Міністрів державам – членам Ради Європи щодо Європейського Кодексу етики працівників пенітенціарних установ: ухвалена 12 квітня 2012 р. URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/637791> (дата звернення: 21.10.2023).

12. Кодекс етики та службової поведінки персоналу Державної кримінально–виконавчої служби України: схвалений 19 грудня 2012 р. URL: <http://ukrprison.org.ua/index.php?id=1367145079> (дата звернення: 21.10.2023).

13. Кримінально-виконавчий кодекс України: закон України від 11.06.2003 № 1129-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

14. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

15. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

16. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: закон України : від 23.06.2005 № 27134V. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15/para012#o12#Text> (дата звернення: 21.10.2023).

Б. Базова

1. Антон ван Кальмтоут. Пробація та служби пробації в країнах – кандидатах у члени ЄС / Антон ван Кальмтоут, Робертс Д., Віндінг С. Київ : Атіка, 2005. 448 с.

2. Богатирьов І. Г., Копотун І. М., Пузирьов М. С. Порівняльне кримінально-виконавче право : навч. посібник / за заг. ред. І. Г. Богатирьова. Київ : Інститут кримінально-виконавчої служби, 2013. 140 с.

3. Богунов С. О. Пенітенціарні системи України та Норвегії: порівняльно-правовий аналіз : посібник / за заг. ред. О. М. Джузі. Київ : Державна пенітенціарна служба України, 2012. 52 с.

4. Гель А. П. Кримінально-виконавче право України : навч. посібник / Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. ; за ред. проф. А. Х. Степанюка. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

5. Державна пенітенціарна служба: історія та сучасність / за заг.ред.канд.юрид.наук О.В.Лісіцкова Київ : Державна пенітенціарна служба України, 2013. 268 с.

6. Кримінально-виконавче право України: (Загальна та Особлива частини): Навч. посіб. / О.М. Джу́жа, С.Я. Фаренюк, В.О. Корчинський та ін.; За заг. ред О.М. Джу́жи. 2-е вид., перероб. та допов. Київ : Юрінком-Інтер, 2002. 448 с.

7. Савченко А. В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки : комплексне порівняльно-правове дослідження : монографія. Київ : КНТ, 2007. 594 с.

8. Ягунов Д.В. Заборона катувань: практика Європейського суду з прав людини та стандарти Європейського комітету з питань запобігання катуванню чи нелюдським або таким, що принижує гідність, поводження чи покаранню; за ред. А.Є. Костіна, зі вступ. словами Й.Л. Бронза, М.М. Гнатівського, А.О. Кориневича, А.Є. Костіна, Г.А. Мамедова. Одеса : Фенікс, 2021. 370 с.

9. Ягунов Д.В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : монографія / Д.В.Ягунов ; Державна пенітенціарна служба України. 4-те вид., перероб.та доп. Одеса : Фенікс, 2011. 446с.

В. Допоміжна

1. Gale W. Legislative drafting : a new approach : a comparative study of methods in France, Germany, Sweden and The United Kingdom / W. Dale. L. : Butterworths, 1977. 341 p.

2. Elliot C. & Quinn F., (2000), Criminal Law. London, 94 p.

3. The Oxford companion to American Law, (2002). Edited by Kermit L. Hall. Oxford University Press.

4. The Swedish Penal Code, (1999). Stockholm, 182 p.

5. Van Kalmthout A. M., (2005). Probation and Probation Services : a European perspective. Conference on Probation and Aftercare (14–16 November, Istanbul).

6. Whitfield Dick, (2001). Introduction to the Probation Service. Winchester : Reprint. 234 p.

7. Калашник Н. Г., Олійник Ю. О. Пробація – забезпечення національної безпеки новими методами. *Практика виконання альтернативних покарань (пенологічні та правові аспекти)*. 2008. № 1. С. 4–5.

8. Кулик О. Г. Пробація. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Т. 5. Київ : Укр. енцикл., 2003. С. 146–147.

9. Лисодєд О., Степанюк А. Покарання та громадські санкції у діяльності Служби тюрем і пробації Швеції. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 4 (35). С. 99–109.

10. Лисодєд О., Степанюк А. Умови відбування покарання у тюрмах Швеції. *Вісник прокуратури*. 2003. № 6(24). С. 111–116.

11. Львовчкін В. А. Нормативно-правові та організаційні засади забезпечення реалізації в Україні міжнародних стандартів з прав і свобод

засуджених до позбавлення волі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Львовчкін Володимир Анатолійович. Київ : 2002. 196 с.

12. Мостепанюк Л. О. Довічне позбавлення волі як вид кримінального покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Мостепанюк Людмила Олександрівна. Київ : 2005. 194 с.

13. Пересмотренные Европейские пенитенциарные правила: новые указания для пенитенциарных служб по гуманному обращению с заключенными. URL: <https://www.coe.int/ru/web/portal/-/revised-european-prison-rules-new-guidance-to-prison-services-on-humane-treatment-of-inmates> (дата звернення: 21.10.2023).

14. Пенітенціарна теорія і практика та права людини : навч.-метод. посібник: для здобувачів вищої освіти ступеня д-ра філософії, спец. – 081 «Право» / О.В. Дикий, М.О. Д'ячкова, В.Г. Пожар та інш. / НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2021. 43 с.

15. Савченко А. В. Порівняльний аналіз кримінального законодавства України та федерального кримінального законодавства Сполучених Штатів Америки : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / Савченко Андрій Володимирович. Київ : 2007. 616 с.

16. Свірець В.В. Організаційно-правове забезпечення реформування пенітенціарної системи України. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Дніпр. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2021. 210 с.

17. Седик Ю. Підтримка пенітенціарної реформи в Україні : працюємо разом, щоб сприяти змінам. Швейцарсько-український проект : висновки та рекомендації (січень 2009 – квітень 2012) / Ю. Седик, В. Сергеева. Київ : Швейцарське бюро співробітництва в Україні, 2012. 40 с.

18. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : порівняльний аналіз, проблеми гармонізації : монографія. Київ : Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

19. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство : проблеми гармонізації : монографія / Хавронюк М. І. Київ : Істина, 2005. 264 с.

20. Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 448 с.

Г. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Вся база «Законодавство України» 184924 документи. Інтернет-ресурс. – <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.go>